

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 25 september 2026

Concernstaf & Interne controle -
Concernadvies en Veiligheid

**6 2026_B&W_00652 Beantwoording raadsragen resterende uitvoering
Spreidingswet in Steenwijkerland**

Samenstelling:

Aanwezig:

Erik de Groot, burgemeester en voorzitter; Melvin Smit, wethouder; Steven Bunt, wethouder; Tilko Gernaat, wethouder; Miriam Slomp-Dekkers, wethouder; Josée Woertman, gemeentesecretaris; Jelmer Trox, directiesecretaris

Afwezig:

Henriëtte de Jong, loco gemeentesecretaris; Dennis Eikenaar, loco gemeentesecretaris

Nota van antwoord

Inleiding

De fractie Lijst van Andel Steenwijkerland heeft op 15 september 2026 schriftelijke vragen gesteld over de resterende uitvoering van de Spreidingswet in Steenwijkerland. Hieronder worden deze vragen beantwoord.

Vraag en antwoord

1. Heeft het college momenteel al specifieke locaties op het oog, dan wel in voorbereiding, om de resterende 145 plekken in te vullen? Kan het college uitsluiten dat direct omwonenden en deze raad pas geïnformeerd of geconsulteerd worden op het moment dat er al (al dan niet privaatrechtelijke) intentieovereenkomsten met vastgoedeigenaren of het COA zijn getekend?

De gemeenten Meppel en Staphorst starten in oktober een verkenning naar een mogelijke locatie om invulling te geven aan hun opgave op grond van de Spreidingswet. Deze locatie betreft de Wachthaven, die grenst aan onze gemeente. Als initiatiefnemers hebben Meppel en Staphorst de direct omwonenden, ook die in onze gemeente wonen, geïnformeerd over de verkenning. Binnen hun verkenning wordt ook bekeken of de beschikbare opvangcapaciteit ingezet kan worden voor een deel van onze opgave. Of dat het geval is, is afhankelijk van de uitkomsten van de verkenning. We volgen de ontwikkelingen van deze verkenning en afhankelijk daarvan bepalen we wat nodig is voor een eventueel vervolg.

Op dit moment hebben we zelf geen specifieke locaties op het oog of in voorbereiding.

2. Erkent het college dat de gemeenteraad, wegens het ontbreken van asielopvang op de lokale 'Lijst met gevallen waarvoor advies van de gemeenteraad vereist is', geen formeel bindend adviesrecht (ex

art. 16.15a Ow) heeft bij het definitieve BOPA-aanwijzingsbesluit voor deze locaties, en de beslissingsbevoegdheid dus exclusief bij uw college ligt?

Het klopt dat asielopvang niet wordt vermeld op de genoemde lijst voor bindend advies van de gemeenteraad. Desondanks hanteert dit college voor opvang op grond van de Spreidingswet de lijn dat de zoektocht naar en het vaststellen van een geschikte opvanglocatie niet zonder betrokkenheid van de gemeenteraad plaatsvindt.

3. Welk absoluut maximaantal asielzoekers per individuele locatie acht uw college ruimtelijk en maatschappelijk nog verantwoord voor onze specifieke dorpen en kernen, en hoe is deze grens objectief onderbouwd?

Eerder heeft u als gemeenteraad aangegeven bereid te zijn mee te werken aan een opvanglocatie, waarbij u als richting heeft meegegeven: kleinschalig, in de directe nabijheid van voorzieningen en met zo veel mogelijk draagvlak in de omgeving. De opvanglocatie Fletcher Hotel - met maximaal 80 opvangplekken - voldeed hieraan, gezien het besluit van de gemeenteraad om deze locatie aan te bieden aan het COA. De situatie is op dit moment dat we geen concrete locatie op het oog hebben.

4. De Omgevingswet stelt dat participatie vormvrij is. Erkent het college dat het ontbreken van lokaal 'draagvlak' onder omwonenden (bijvoorbeeld uitkomend in een participatietraject) bestuursrechtelijk gezien geen harde weigeringsgrond is voor de omgevingsvergunning (BOPA)?

Ja. In het proces rondom de opvang in het Fletcher Hotel hebben we de communicatie met de omgeving zorgvuldig opgezet. We hebben de omgeving zo vroeg mogelijk (nog vóór het besluit van de gemeenteraad) en zo goed mogelijk (met inwonersbrieven, overleggen met een delegatie van de omgeving en inloopbijeenkomsten) mee willen nemen in het hele proces. We hebben geluisterd naar de vragen en zorgen die er waren en hebben die aandachtspunten meegenomen in de uiteindelijke afspraken die met het COA zijn gemaakt. Op basis van die afspraken is vervolgens een omgevingsvergunning verleend. Deze manier van participatie is voor ons essentieel.

5. Erkent het college dat de voorwaarden uit het huidige contract voor de eerste 80 plekken (zoals specifieke doelgroepuitsluiting) publiekrechtelijk niet zijn af te dwingen in een nieuwe omgevingsvergunning vanwege het verbod op willekeur en het ETFAL-criterium, en dat de garantie op een 'copy-paste' van dit contract dus niet op voorhand te geven is?

Als de situatie zich voordoet dat we opnieuw afspraken moeten maken over een locatie in onze gemeente, dan kijken we op dat moment naar de inhoud van de afspraken die daarover gemaakt moeten worden. Daarbij zullen we ook u als raad betrekken. Op dit moment is er geen locatie in beeld.

6. Kan het college uitsluiten dat de nieuwe opvanglocatie(s) op termijn mede gaan fungeren als doorstroom- of 'tussenvoorziening' voor statushouders? Zo nee, erkent u dat deze statushouders uiteindelijk vanuit deze tijdelijke voorziening met urgentie door moeten stromen naar onze lokale sociale huurwoningen, wat een direct effect heeft op de wachtlijsten voor de eigen inwoners van Steenwijkerland?

We hebben als gemeente een opgave voor opvang op grond van de Spreidingswet en een afzonderlijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders (op grond van de Huisvestingswet 2014). De locatie Fletcher Hotel is voor vijf jaar bedoeld voor opvang op grond van de Spreidingswet. De taakstelling voor de huisvesting van statushouders staat daar los van. Het kan zijn dat bewoners van het Fletcher Hotel als statushouder ook aan Steenwijkerland worden gekoppeld voor een woning. Dat is niet bovenop, maar binnen de reguliere taakstelling voor de huisvesting van statushouders.

7. Ziet het college, gezien het bestaande tekort aan huisartsen in Steenwijkerland, risico's op verdringing binnen de lokale eerstelijnszorg, en hoe wordt voorkomen dat de (secundaire) kosten voor Wmo en jeugdzorg op termijn ongecompenseerd ten laste komen van de eigen gemeentebegroting?

Binnen de asielopvang is het COA over het algemeen verantwoordelijk voor de gezondheidszorg. Als statushouders zijn mensen onderdeel van de Steenwijkerlandse samenleving en kunnen zij als ieder ander gebruikmaken van voorzieningen zoals de Wmo en jeugdzorg.

8. Is het college voornemens om beleid op het gebied van veiligheid (met harde afspraken over interne beveiliging, 24/7 toezicht en een direct meldpunt voor omwonenden) als dwingend en onlosmakelijk voorschrift te verbinden aan de BOPA-omgevingsvergunning, zodat er bij wanbeheer direct bestuursrechtelijk gehandhaafd kan worden?

In het proces rondom de opvang in het Fletcher Hotel heeft de omgeving aangegeven het thema veiligheid belangrijk te vinden. Om die reden hebben we daarover heldere afspraken gemaakt in de bestuursovereenkomst met het COA. Op basis van die afspraken is vervolgens een omgevingsvergunning verleend. Bij eventuele nieuwe locaties kijken we welke geluiden uit de omgeving ons bereiken en welke afspraken we moeten maken.

9. Is het college, mede in het licht van de lessen uit Hardenberg, bereid om bij overtreding van de sluitingstermijn of veiligheidsafspraken door het COA direct over te gaan tot de last onder bestuursdwang (het fysiek ontruimen en sluiten door de gemeente zelf, ex art. 5:21 Awb), in plaats van dwangsommen?

In het geval dat afspraken uit de bestuursovereenkomst niet worden nagekomen, volgt eerst een verzoek tot nakoming van de afspraken en gaan we daarover vervolgens in gesprek. Mocht dit niet leiden tot het gewenste resultaat, dan hebben zowel de gemeente als het COA de mogelijkheid de bestuursovereenkomst op te zeggen. Daarnaast zijn er de algemeen geldende juridische procedures voor wat betreft de verleende omgevingsvergunning, in het geval dat niet wordt voldaan aan de voorschriften.

Besluit

Het college stelt de beantwoording raadsragen resterende uitvoering Spreidingswet in Steenwijkerland vast en stuurt die toe aan de gemeenteraad.

Bijlagen

1. 20260914 - Schriftelijke vragen Lijst van Andel - Spreidingswet.pdf

Datum: 15 September 2026

Betreft: Schriftelijke vragen aan het college van het college van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland conform artikel 37 Reglement van Orde.

Onderwerp: resterende uitvoering van spreidingswet in Steenwijkerland

Inleiding

Recent heeft het college afspraken gemaakt met het COA over de inzet van 80 opvangplekken in het Fletcher hotel. Daarmee resteert er voor de gemeente Steenwijkerland nog een aanzienlijke opgave om 145 opvangplekken te realiseren. Het is duidelijk dat de ruimtelijke en maatschappelijke impact van deze resterende opgave groot zal zijn voor onze lokale kernen.

Uit nadere juridische analyse van onze kaders onder de Omgevingswet blijkt echter dat de gemeenteraad bij deze volgende beslissende fase feitelijk buitenspel staat. De beslissingsmacht ligt door de afwezigheid van een lokaal bindend adviesrecht exclusief bij het college. Dit roept bij onze fractie zorgen op over het democratisch mandaat, de daadwerkelijke waarde van bewonersparticipatie en de juridische houdbaarheid van door u te stellen voorwaarden aan het COA.

Precedenten zoals de opvanglocatie in Hardenberg tonen aan dat 'harde' lokale afspraken over tijdelijkheid, doelgroepenuitsluiting en veiligheid in de bestuursrechtelijke realiteit niet nagekomen worden, met alle gevolgen van dien voor de openbare orde. Daarbovenop maken wij ons ernstige zorgen over het gebrek aan overzicht voor de druk die een tijdelijke opvang zal veroorzaken op onze eigen, toch al belaste sociale huurmarkt op het moment dat statushouders lokaal door moeten stromen. Wij krijgen graag helderheid over uw intenties en de bestuursrechtelijke realiteit.

Aangezien de gemeente Steenwijkerland een intensievere verbinding aangaat met het COA, stellen wij, conform het Reglement van Orde, de volgende schriftelijke vragen:

1. Heeft het college momenteel al specifieke locaties op het oog, dan wel in voorbereiding, om de resterende 145 plekken in te vullen? Kan het college

uitsluiten dat direct omwonenden en deze raad pas geïnformeerd of geconsulteerd worden óp het moment dat er al (al dan niet privaatrechtelijke) intentieovereenkomsten met vastgoedeigenaren of het COA zijn getekend?

2. Erkent het college dat de gemeenteraad, wegens het ontbreken van asielopvang op de lokale 'Lijst met gevallen waarvoor advies van de gemeenteraad vereist is', geen formeel bindend adviesrecht (ex art. 16.15a Ow) heeft bij het definitieve BOPA-aanwijzingsbesluit voor deze locaties, en de beslissingsbevoegdheid dus exclusief bij uw college ligt?
3. Welk absoluut maximumaantal asielzoekers per individuele locatie acht uw college ruimtelijk en maatschappelijk nog verantwoord voor onze specifieke dorpen en kernen, en hoe is deze grens objectief onderbouwd?
4. De Omgevingswet stelt dat participatie vormvrij is. Erkent het college dat het ontbreken van lokaal 'draagvlak' onder omwonenden (bijvoorbeeld uitkomend in een participatietraject) bestuursrechtelijk gezien geen harde weigeringsgrond is voor de omgevingsvergunning (BOPA)?
5. Erkent het college dat de voorwaarden uit het huidige contract voor de eerste 80 plekken (zoals specifieke doelgroepuitsluiting) publiekrechtelijk niet zijn af te dwingen in een nieuwe omgevingsvergunning vanwege het verbod op willekeur en het ETFAL-criterium, en dat de garantie op een 'copy-paste' van dit contract dus niet op voorhand te geven is?
6. Kan het college uitsluiten dat de nieuwe opvanglocatie(s) op termijn mede gaan fungeren als doorstroom- of 'tussenvoorziening' voor statushouders? Zo nee, erkent u dat deze statushouders uiteindelijk vanuit deze tijdelijke voorziening met urgentie door moeten stromen naar onze lokale sociale huurwoningen, wat een direct effect heeft op de wachtlijsten voor de eigen inwoners van Steenwijkerland?

7. Ziet het college, gezien het bestaande tekort aan huisartsen in Steenwijkerland, risico's op verdringing binnen de lokale eerstelijnszorg, en hoe wordt voorkomen dat de (secundaire) kosten voor Wmo en jeugdzorg op termijn ongecompenseerd ten laste komen van de eigen gemeentebegroting?
8. Is het college voornemens om beleid op het gebied van veiligheid (met harde afspraken over interne beveiliging, 24/7 toezicht en een direct meldpunt voor omwonenden) als dwingend en onlosmakelijk voorschrift te verbinden aan de BOPA-omgevingsvergunning, zodat er bij wanbeheer direct bestuursrechtelijk gehandhaafd kan worden?
9. Is het college, mede in het licht van de lessen uit Hardenberg, bereid om bij overtreding van de sluitingstermijn of veiligheidsafspraken door het COA direct over te gaan tot de last onder bestuursdwang (het fysiek ontruimen en sluiten door de gemeente zelf, ex art. 5:21 Awb), in plaats van dwangsommen?

Met vriendelijke groet,

Lisa Mars

Lijst van Andel Steenwijkerland

